

บทคัดย่อ

การศึกษาการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อรายการคนค้นคน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับชม ความพึงพอใจ และทัศนคติจากการชมรายการคนค้นคน ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ กับพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และทัศนคติ รวมไปถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการคนค้นคนกับความพึงพอใจ และความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับทัศนคติ จากการชมรายการคนค้นคน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดรับชมรายการคนค้นคน 400 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีทั้งชนิดคำถามปลายปิด (Close-ended Question) คำถามปลายเปิด (Open-ended Question) และคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ความพึงพอใจ และทัศนคติ ต่อการเปิดรับชมของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสมมติฐานต่างๆ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับประชากรกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent Samples) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสัดส่วนของเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกันมากนัก อายุเฉลี่ยของผู้ชมรายการนี้ คือ 27 ปี โดยส่วนใหญ่จะมีอาชีพเป็นนักศึกษาหรือรับราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมากกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนคือ 10,000 บาท

ด้านพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มากกว่าครึ่งนั้น มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ทุกวัน และแต่ละวันจะมีระยะเวลาการเปิดรับชม 3-4 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งเกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง จะมีช่วงเวลาที่เปิดรับชมโทรทัศน์ คือ 18.01-22.00

ด้านพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการคนค้นคนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้นั้นส่วนใหญ่มีความถี่การเปิดรับชมรายการคนค้นคน จำนวน 2 ครั้งต่อเดือน และส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาที่เปิดรับชมรายการคนค้นคน 16-30 นาทีต่อครั้ง โดยลักษณะการเปิดรับชมส่วนใหญ่ มีลักษณะการเปิดรับชมรายการแบบตั้งใจชม แต่เปลี่ยนช่องเมื่อโฆษณา และชมเรื่อยๆ ตั้งใจบ้างในบางครั้ง ส่วนการมีส่วนร่วมในรายการคนค้นคนนั้นเกือบทั้งหมดของกลุ่มไม่เคยมีส่วนร่วมในรายการ ส่วนวิธีการมีส่วนร่วมกิจกรรมของทางรายการของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวิธีการโดยโทรศัพท์เข้าไปติชมรายการ / ร่วมบริจาค และช่องทางที่ทำให้รู้จักรายการคนค้นคนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเปิดรับชมโดยบังเอิญ และฟังจากคำบอกเล่าของผู้อื่น

ด้านความพึงพอใจต่อรายการคนค้นคน ที่ส่วนใหญ่จะมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาที่น่าสนใจ มีความหลากหลาย และมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นลำดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ เนื้อหาที่น่าสนใจความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนด้อยโอกาส (ยากจน) และลำดับที่สามคือ เนื้อหาที่น่าสนใจที่แฝงไว้ด้วยค่านิยมที่ดี และแบบอย่างทางพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติของคนในสังคม และพิธีกรของรายการ ที่เป็นคนธรรมดา ไม่เป็นคนที่มีชื่อเสียง หรือเป็นดาราดัง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการคนค้นคนที่น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเวลาออกอากาศ ของรายการคนค้นคน (22.00 น.) ด้านวันออกอากาศ ของรายการคนค้นคน (วันอังคาร) และ เนื้อหาที่น่าสนใจความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนเพศที่สาม (กะเทย)

ด้านทัศนคติต่อรายการคนค้นคนส่วนใหญ่จะมีทัศนคติด้านบวกต่อรายการว่าเป็นรายการที่น่าสนใจ รองลงมาคือ เนื้อหาของรายการช่วยให้เกิดความรู้ และประสบการณ์ที่กว้างขึ้น และลำดับที่สามคือ เนื้อหาที่สะท้อนวิถีชีวิตของบุคคล ที่สังคมไม่ให้ความสนใจ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในด้านลบต่อเวลาออกอากาศ ของรายการคนค้นคน (22.00–23.00 น.) ด้านวันออกอากาศ ของรายการคนค้นคน (วันอังคาร) และ ด้านความถี่ในการออกอากาศ หรือจำนวนครั้งในการออกอากาศ (4 ครั้ง / เดือน)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการเปิดรับ พบว่า เพศ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการ มีเพียง อายุ อาชีพ และรายได้ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความพึงพอใจต่อรายการ พบว่า เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายการ ยกเว้น ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อรายการ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับทัศนคติต่อรายการ พบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อรายการคนค้นคน หรือ ความแตกต่างทางด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้นั้น ไม่มีผลต่อทัศนคติต่อรายการคนค้นคน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการคนค้นคนกับความพึงพอใจ พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับชม คือ ความถี่ในการเปิดรับชม และระยะเวลาในการเปิดรับชมของประชาชน นั้นมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อรายการคนค้นคน กล่าวคือ ประชาชนที่มีความถี่และระยะเวลาในการเปิดรับชมรายการคนค้นคนมาก ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อรายการคนค้นคนที่สูงขึ้นไปด้วย

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับทัศนคติต่อรายการคนค้นคน พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อรายการคนค้นคนนั้น มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อรายการคนค้นคน กล่าวคือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อรายการคนค้นคนนั้น มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อรายการคนค้นคน โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ประชาชนที่มีความพึงพอใจต่อรายการคนค้นคนมากเท่าใด ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อรายการคนค้นคนมากขึ้นเท่านั้น

ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เสนอว่า ควรมีการปรับเปลี่ยน วัน และเวลาออกอากาศ เนื่องจากวันและเวลาการออกอากาศนั้นเป็นวันอังคาร เวลา 22.00-23.00 น. กล่าวคือเป็นวันธรรมดา และดีสำหรับการรับชมของเด็กและเยาวชนที่จะสามารถรับชมได้ จึงสมควรให้เปลี่ยนวันออกอากาศให้เป็นวันศุกร์ วันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ และเปลี่ยนเวลาการออกอากาศเป็นตอนกลางวัน หรือให้เป็นเวลา 21.00-22.00 น. ทั้งนี้ก็เพื่อให้สะดวกแก่การรับชมรายการ นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้มีการเพิ่มเนื้อหาสาระในเรื่องเกี่ยวกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมาเป็น “คนต้นเรื่อง” เพื่อจะนำวิถีชีวิต หรือวิธีการที่ประสบความสำเร็จในชีวิตนำมาปรับใช้ และเป็นตัวอย่างในการใช้ชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัยเสนอให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการควรจะตระหนักถึงการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น ในขณะเดียวกันควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาที่นำเสนอโดยละเอียด ศึกษากลุ่มเป้าหมาย ศึกษากระบวนการเปิดรับ และควรจะมีการศึกษาวิจัยเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง